

คำแนะนำ

การล้างบ่อน้ำตื้นหลังน้ำท่วม

บ่อน้ำตื้น เป็นแหล่งน้ำอุปโภค บริโภค ที่สำคัญแหล่งหนึ่งในพื้นที่ชนบทและเป็นแหล่งน้ำทางเลือกหนึ่ง ที่ประชาชนนิยมนำมาใช้ทดแทนน้ำประปา หากพื้นที่นั้นเกิดปัญหาอุทกภัยขึ้นทำให้บ่อน้ำตื้นเกิดการปนเปื้อน หรือน้ำในบ่อสกปรกใช้ประโยชน์ไม่ได้ ดังนั้นหลังน้ำลดควรมีการล้างบ่อน้ำตื้นเพื่อฟื้นฟูสภาพบ่อให้กลับมาเป็นเหมือนเดิม ซึ่งวิธีการล้างบ่อน้ำตื้นมีดังนี้

1. ดำเนินการเก็บเศษใบไม้ และเศษวัสดุต่างๆ ในบ่อออกให้หมด
2. สูบน้ำออกจากบ่อให้หมด เนื่องจากน้ำในบ่อจะมีน้ำที่สกปรกเข้าไปปนเปื้อนในช่วงที่เกิดอุทกภัย โดยขณะสูบน้ำออกให้กวนน้ำตลอดเวลาเพื่อให้ตะกอนออกมามากที่สุด จากนั้นปล่อยให้ น้ำใสเข้ามาแทนที่จนอยู่ในระดับปกติ
3. เตรียมน้ำปูนคลอรีน ความเข้มข้น 50 มิลลิกรัมต่อลิตร (ppm.) ในขันหรือขวดน้ำพลาสติก โดยละลาย ผงปูนคลอรีนในน้ำ ตามชนิดและปริมาณผงปูนคลอรีนที่ระบุตามตารางการใช้ผงปูนคลอรีน ตั้งทิ้งไว้รอจนผงปูนตกตะกอน
4. นำน้ำปูนคลอรีนส่วนที่เป็นน้ำใสเทลงบ่อ รวดและกวนให้ทั่วบ่อ ทิ้งไว้ 30 นาที
5. สูบน้ำจากบ่อ ฉีดล้างคราบตะไคร่น้ำและคราบสกปรกทั้งภายในและภายนอกวงขอบบ่อ พร้อมทั้งใช้แปรงขัดขอบบ่อให้สะอาด และสูบน้ำออกจากบ่อให้หมด หรือให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
6. ปล่อยให้ทิ้งไว้ให้น้ำใสซึมออกมาจนถึงระดับปกติ ในกรณีที่น้ำซึมออกมามีความขุ่นให้เติมสารส้มละลายน้ำจนอิ่มตัว แล้วปล่อยให้ทิ้งไว้ให้ตกตะกอน เมื่อน้ำตกตะกอนดีแล้วตรวจหาคลอรีนอิสระคงเหลือด้วยชุดตรวจ อ 31 ให้อยู่ ระหว่าง 0.5-1 มิลลิกรัมต่อลิตร (ppm.) หากพบน้อยกว่าให้เติมน้ำปูนคลอรีนลงไปอีก หากพบในปริมาณมากควรตักใส่ภาชนะทิ้งไว้ก่อนนำมาใช้ 30 นาที
7. แนะนำให้เจ้าของบ่อดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมส่วนต่างๆของบ่อที่ชำรุด เช่น ขานบ่อ วงขอบบ่อ และ ยารอยต่อต่างๆ
8. กรณีบ่อไม่มีวงขอบต้องระมัดระวังการทรุดตัวของบ่อ และการร่วนหล่นของอุปกรณ์ต่าง ๆ และ บริเวณปากบ่อควรมีรั้วล้อมเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

ตารางการใช้ผงปูนคลอรีนฆ่าเชื้อโรคในบ่อน้ำดื่ม ความเข้มข้นของคลอรีน 50 มิลลิกรัมต่อลิตร (ppm)
ต่อความลึกของน้ำ 1 เมตร (ใช้ในกรณีที่เป็นบ่อทรงกลม)

เส้นผ่าศูนย์กลาง ของบ่อน้ำ (ขอบบ่อด้านใน)	ผงปูนคลอรีนชนิด 60%		ผงปูนคลอรีนชนิด 65%		ผงปูนคลอรีนชนิด 70%	
	จำนวน กรัม	จำนวน ช้อนโต๊ะ	จำนวน กรัม	จำนวน ช้อนโต๊ะ	จำนวน กรัม	จำนวน ช้อนโต๊ะ
0.80 ม.	41.8	3	38.6	3	35.8	2.5
0.90 ม.	53	4	48.9	3.5	45.4	3
1.0 ม.	65.5	5	60.5	4	56.1	4
1.20 ม.	94.3	7	87	6	80.7	5.5
1.50 ม.	147	11	136	9.5	126	9
2.0 ม.	261.9	19	241.7	17	224.5	16
2.50 ม.	409	29	377.5	27	350.8	24
3.0 ม.	589	42	543.9	39	505	36

กลุ่มพัฒนาระบบจัดการคุณภาพน้ำบริโภค
สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย